ПОГОДЖЕНО
Протокол засідання педагогічної
ради КЗО «НРЦ «Горлиця» ДОР»
від «28» серпня 2025 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ КЗО «НРЦ «Горлиця» ДОР»
від «01» вересня 2025 № 154-ос

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ НАСИЛЬСТВУ, ЖОРСТКОМУ ПОВОДЖЕНЮ З ДІТЬМИ ТА БУЛІНГУ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ " НАВЧАЛЬНО -РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР "ГОРЛИЦЯ" ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ"

(нова редакція)



2025

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання та протидію насильству, жорстокому поводженню з дітьми та булінгу (далі – Положення) регулює питання забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми, створення середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорстокого поводження з дітьми, забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них в комунальному закладі освіти «Навчально-реабілітаційний центр "Горлиця" Дніпропетровської обласної ради» (далі – Заклад) та розроблене з метою запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми; формування у працівників суб'єкта роботи з дітьми, відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми; поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми, підвищення ефективності освітнього процесу шляхом захисту дитини та створення безпечного середовища.

1.2. Положення розроблено на основі Законів України «Про охорону дитинства», «Про освіту», « Про повну загальну середню освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», постанов Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті»; від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», від 28.07.2021 № 775, «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»; від 28.12.2019 № 1646, «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» від 03.02.2020 №111/34394 з урахуванням змісту Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 658 від 04.06.2025 та змін і доповнень внесених до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 року N 1646 наказом Міністерства освіти і науки України від т18.06.2026 N 961.

1.3. Терміни, використані в цьому Положенні, вживаються у таких значеннях:

булінг (цькування) - психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками колективу закладу освіти, або дитиною стосовно іншого учасника цього колективу та яке порушує права,

свободи, законні інтереси постраждалої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків;

кривдник - особа, яка вчинила домашнє насильство у будь-якій формі;

дитина-кривдник - особа, яка не досягла 18 років та вчинила домашнє насильство у будь-якій формі;

дитина, яка постраждала від домашнього насильства (далі - постраждала дитина), - особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства;

безпечне освітнє середовище - сукупність умов у закладі освіти, що унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливлюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин;

жорстоке поводження з дитиною – будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини;

насильство – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

економічне насильство - форма насильства, що включає умисне позбавлення
житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

психологічне насильство - форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну

невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

сексуальне насильство - форма насильства, що включає будь- які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

фізичне насильство - форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру;

керівник суб'єкта роботи з дітьми – директор _Закладу;

працівники суб'єкта роботи з дітьми – педагогічні працівники.

постраждала особа - учасник колективу, стосовно якого вчинено насильство;

свідок - особа, яка була очевидцем насильства або якій відомі будь-які обставини, що стосуються випадку насильства;

учасники колективу - здобувачі освіти, працівники закладу освіти, інші особи залучені до освітнього процесу.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України "Про освіту", "Про охорону дитинства", "Про соціальні послуги", "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю", "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні", "Про запобігання та протидію домашньому насильству".

1.4. Діяльність щодо запобігання та протидії насильству, зокрема булінгу (цькуванню), в Закладі ґрунтується на принципах найкращих інтересів дитини як найвищого пріоритету, недискримінації за будь-якими ознаками, ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках, партнерства та підтримки між педагогічним колективом і батьками (іншими законними представниками) дитини, особистісно-орієнтованого підходу до кожної дитини, гендерної рівності та спрямована на: створення безпечного і здорового освітнього середовища, визначення стану, підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про насильство, зокрема булінг (цькування), формування в учасників колективу ненасильницьких моделей поведінки, культури діалогу та ненасильницької, безконфліктної комунікації, заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного запобігання насильству, зокрема булінгу (цькуванню).

1.5. Дія Положення поширюється на усіх працівників Закладу та інших осіб, які залучені до освітнього процесу.

1.6. Дане Положення, план заходів, спрямованих на запобігання та протидію домашньому насильству, булінгу (цькуванню); порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування); контактну інформацію про уповноважену особу Закладу з питань запобігання насильсту та контактні номери телефонів для анонімного звернення розміщено на сайті Закладу

2. Завдання Закладу щодо захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження

2.1. З метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми у Закладі забезпечується впровадження наступних заходів та виконання завдань:

2.1.1 Превентивні заходи:

затвердження Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1 Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (далі – Типової програми);

затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з додатком 2 Типової програми;

затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком 3 Типової програми;

інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників Закладу з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.1.2. Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми у Закладі.

2.1.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

організація інформаційних стендів, проведення занять для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту);

залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів).

2.1.4. Заходи з моніторингу та оцінки дотримання положення та виконання Типової програми:

самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);

збір інформації для зворотного зв’язку (анкетування дітей, батьків, персоналу);

аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню).

2.1.5. Заходи з інформування

розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення), що передбачає такі напрями (теми):

розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;

методи профілактики булінгу серед дітей;

надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;

порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;

дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;

алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

Інформування здійснюється шляхом:

проведення інформаційних заходів, тематичних тижнів і конкурсів, присвячених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

проведення ігор та рольових прав, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав;

співпраці педагогічних працівників з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;

організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівники уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, юристи, соціальні працівники);

використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження.

3. Права та обов’язки суб’єктів роботи з дітьми та учасників освітнього процесу

3.1. Директор Закладу:

затверджує Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

забезпечує оприлюднення Положення та ознайомлення з ним працівників Закладу до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п’яти робочих днів із дня початку роботи працівника;

здійснює контроль за дотриманням та виконанням Положення,

забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю, яка потенційно може призводити до насильства та жорстокого поводження;

розглядає усні та письмові повідомлення про факти вчинення насильства протягом однієї доби з дня надходження;

невідкладно повідомляє батьків, інших законних представників дитини, уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;

сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;

забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників Закладу з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;

у разі потреби може визначати відповідальну особу відповідальну за здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми

проводить під час працевлаштування опитування працівників, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми, на предмет виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження з дітьми.

3.2. Педагогічні працівники

3.2.1. Мають право на:

захист професійної честі і гідності;

працю у безпечному та здоровому освітньому середовищі;

захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь – якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

3.2.2.Зобов'язані:

вживати заходів щодо захисту здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психологічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;

у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною: вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною; надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції; повідомити директора Закладу та одного з

батьків або інших законних представників дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

3.3. Здобувачі освіти

3.3.1.Мають право на:

безпечні та нешкідливі умови навчання

проходження відповідної програми для осіб, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження;

захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди їх здоров'ю.

3.3.2. Зобов'язані:

поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

не вчиняти будь-яких дій, які містять ознаки насильства або жорстокого поводження стосовно учасників освітнього процесу;

повідомляти адміністрацію Закладу про факти насильства або жорстокого поводження відносно себе, а також стосовно інших учасників освітнього процесу.

3.4. Батьки здобувачів освіти:

3.4.1.Мають право на:

захист відповідно до законодавства прав та законних інтересів здобувачів освіти від усіх проявів насильства;

звертатися до адміністрації Закладу (у разі вчинення жорстокого поводження з їх дитиною) в усній та/або письмовій формі та вимагати невідкладного (протягом однієї доби з моменту надходження) реагування на такі випадки;

отримання інформації щодо порядку та умов проходження їхньою дитиною, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, відповідних програм для таких осіб.

3.4.2.Зобов'язані:

виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів учасників освітнього процесу;

поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини

формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;

настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та уникнення будь-яких проявів насильста та жорстокого поводження з людьми;

не застосовувати до дитини фізичні покарання, а також інші види покарань, які принижують людську гідність дитини;

не вчиняти по відношенню до дитини жодних проявів насильства

4. Подання та порядок розгляду повідомлень про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми

4.1. Подання повідомлень про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми у Закладі здійснюється шляхом:

інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників Закладу про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;

забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

4.2. Будь-який працівник Закладу, здобувач освіти, інший учасник освітнього процесу, який помітив прояви, які можуть свідчити про випадок насильства, чи виявив ознаки насильства стосовно учасника колективу, повинен повідомити про це директора Закладу.

Таке повідомлення може бути подане в усній або письмовій формі, у тому числі анонімно.

У разі якщо у вчиненні насильства підозрюється директор Закладу, повідомлення подається засновнику Закладу або відповідному органу управління, якому підпорядковується Заклад.

4.3. Кожне повідомлення, що надійшло до директора Закладу, реєструється у день його надходження.

Таке повідомлення реєструється відповідальною особою в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі).

Якщо повідомлення надійшло у вихідний, святковий, інший неробочий день або в позаробочий час, що визначені відповідно до закону, його реєстрація відбувається в перший за ним робочий день.

4.4. Директор Закладу розглядає повідомлення протягом однієї доби з дня його надходження, а у випадку виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною невідкладно (у строк, що не перевищує трьох годин з часу виявлення ознак насильства)зобов'язаний:

вжити заходів для припинення насильства та унеможливлення повторного вчинення насильства;

повідомити про це батьків дитини (крім випадку, коли кривдниками дитини є батьки);

письмово повідомити уповноважений підрозділ органу Національної поліції України та службу у справах дітей за місцем розташування закладу освіти з

одночасним інформуванням про це територіального органу Національної соціальної сервісної служби України, Державної служби у справах дітей;

за потреби викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;

не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення скликати засідання комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми, а також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 "Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах".

4.5. Для розгляду випадків насильства та булінгу у Закладі діє комісія з питань розгляду випадків насильства, жорстокого поводження з дітьми та булінгу (далі – Комісія).

Склад Комісії, її права, обов'язки, механізм дії визначаються Положенням про Комісію з питань розгляду випадків насильства, жорстокого поводження з дітьми та булінгу комунального закладу освіти «Навчально-реабілітаційний центр "Горлиця" Дніпропетровської обласної ради».

Комісія оцінює обставини випадку, визначає потреби дитини, організовує необхідну підтримку та ухвалює рішення, керуючись принципом найкращих інтересів дитини.

Факт вчинення булінгу (цькування) встановлюється виключно рішенням суду, яке набрало законної сили, і не є метою діяльності чи завданням Комісії.

Рішення Комісії приймаються з обов'язковим дотриманням принципу найкращих інтересів дитини. Комісія зобов'язана забезпечити право дитини бути вислуханою відповідно до її віку та рівня зрілості.

Вислуховування дитини на засіданні Комісії здійснюється безпосередньо у присутності батьків або їхніх представників та за участю практичного психолога або соціального педагога. Батьки можуть надати письмову згоду щодо проведення вислуховування дитини без їхньої участі. Дитина може надати у письмовій формі інформацію про факт(и) насильства або іншу відому інформацію.

Факт вислуховування дитини, форма його проведення та основний зміст висловленої позиції підлягають обов'язковій фіксації в матеріалах розгляду.

Виконання рішень Комісії підлягає обов'язковому моніторингу. Якщо визначені у рішенні заходи не дають очікуваного результату, Комісія повинна переглянути їх та скоригувати.

5. Відповідальність осіб, причетних до насильства та /або жорстокого поводження з дітьми

5.1. Особи, винні у порушенні вимог законодавства з питань запобігання та протидії насильству несуть кримінальну, адміністративну або цивільно-правову відповідальність відповідно до вимог чинного законодавства України.

5.2. Директор Закладу за неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми або за приховування таких випадків від батьків або інших законних представників дитини несе відповідальність відповідно до вимог чинного законодавства України.

6. Прикінцеві положення.

6.1. Дане Положення затверджується наказом директора Закладу та є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

6.2. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені зі змістом Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Закладі.

6.3. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться з урахуванням змін, внесених до чинного законодавства України

6.4. Положення діє до моменту затвердження нового.

Додаток 1

ТИПОВА ФОРМА
первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини

_____

(найменування закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми)

Дата події або виявлення: _____ _____ 20____ р.

1. Інформація про дитину:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

вік дитини: _____

соціальний статус (за потреби):

□ дитина з інвалідністю;

□ дитина-сирота;

□ дитина, позбавлена батьківського піклування;

□ інше: _____.

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____.

Опис ситуації: _____

(зазначити максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

_____

_____.

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

□ тілесні ушкодження;

□ страх, уникання контакту;

□ розповіді про образи/тиск;

□ інше: _____.

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

□ поінформовано відповідальну особу закладу;

□ поінформовано батьків/інших законних представників;

□ поінформовано службу у справах дітей;

□ поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції;

□ інше: _____.

_____ _____

(підпис особи, яка заповнює первинне повідомлення) (дата)

Додаток 2

ТИПОВА ФОРМА

реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

Порядковий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище,ім’я дитини	Тип ситуації	Заходи реагування	Результат	Підпис відповідальної особи

_____

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

Додаток 3

ТИПОВА АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?

□ так, завжди;

□ інколи;

□ ні.

2. Як до тебе ставилися дорослі?

□ з повагою;

□ байдуже;

□ іноді грубо або несправедливо.

3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?

□ так;

□ ні.

4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?

□ так;

□ ні.

5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?

(відкрите поле)

_____

_____

_____

_____.

_____

*Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.

Додаток 4

Перелік ознак, які можуть свідчити про насильство

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
- неврівноважена поведінка;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;
- різка зміна звичної для дитини поведінки;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
- схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати заклад освіти;
- депресивні стани;
- аутоагресія (самоушкодження);
- суїцидальні прояви;
- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття;
- вимагання особистих речей, їжі, грошей;
- пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей;
- жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення інформації сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- фото-, відео- та аудіоматеріали образливого змісту, фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- поширення інформації з метою заподіяння шкоди.

Додаток 5

Перелік діянь, що вчиняється всупереч волі, бажанню, без згоди постраждалої особи та порушують її права, свободи, законні інтереси та/або перешкоджають виконанню нею визначених законодавством обов'язків та які можуть свідчити про наявність ознак насильства

- позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх та інших послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;

- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, поширення фото-, відео- та аудіоматеріалів знущань, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

- будь-яка небажана форма вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток, фото-, відео- та аудіоматеріалів сексуального (інтимного) змісту;

- будь-які небажані фізичні дії, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів.

Додаток 6

Порядок
застосування заходів виховного впливу

1. Цей Порядок визначає комплекс заходів виховного впливу в закладах освіти, що можуть застосовуватися для відновлення та нормалізації відносин між кривдниками, постраждалими особами і свідками насильства; недопущення повторення випадку насильства; загальної превенції випадків насильства.

Положення цього Порядку поширюються на заклади освіти та підрозділи інших юридичних осіб публічного чи приватного права та фізичних осіб - підприємців, які провадять освітню діяльність, крім тих, які забезпечують здобуття освіти дорослих, у тому числі післядипломної освіти.

2. Заходи виховного впливу мають забезпечувати корекцію поведінки кривдників, зокрема виправлення деструктивних реакцій та способів поведінки у міжособистісних стосунках.

Також заплановані заходи мають забезпечити надання психологічної допомоги та підтримки постраждалій особі і свідкам насильства.

3. Комплекс заходів визначаються та реалізуються таким чином, щоб:
не завдавати додаткової шкоди психологічному стану учасникам колективу;
не допускати повторної травматизації;
забезпечувати право дитини на безпечне освітнє середовище.

4. Застосування заходів, спрямованих на примирення сторін, допускається виключно:
за добровільною згодою постраждалої дитини та її законних представників;
за умови відсутності ризику повторного насильства або шкоди;
з урахуванням висновку практичного психолога (за наявності).

5. Комплекс заходів до учасників колективу визначає комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми (далі - комісія), склад якої затверджується керівником закладу освіти.

6. Рішення комісії має містити, зокрема:
мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу, психологічної допомоги та підтримки;
критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами;
строки та суб'єктів, відповідальних за реалізацію відповідних заходів;
обґрунтування, чому запропоновані заходи відповідають найкращим інтересам кожної залученої дитини.

7. Комісія зобов'язана здійснювати моніторинг ефективності застосування визначених нею заходів та у разі необхідності коригує їх.

8. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними (науково-педагогічними) працівниками закладу освіти, фахівцями служби у справах дітей та центру соціальних служб із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України та інших суб'єктів реагування на випадки насильства.

9. Психологічний та соціально-педагогічний супровід застосування заходів виховного впливу здійснюють у межах своїх посадових обов'язків практичний психолог та соціальний педагог (за наявності) закладу освіти, зокрема:
діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;
розробку заходів психологічної підтримки постраждалої особи та їх реалізацію із залученням та за згодою батьків або інших законних представників дитини;
розробку заходів психологічної підтримки кривдника та їх реалізацію із залученням та за згодою батьків або інших законних представників дитини;
консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу;
розробку та реалізацію профілактичних заходів.

10. Діти, які вчинили булінг (цькування) або стосовного яких вчинено булінг (цькування), мають право на отримання послуги із соціально-психологічної реабілітації відповідно до пункту 22 Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року N 585.

11. У разі, якщо рішенням суду особу, яка вчинила булінг (цькування), направлено для проходження програми для дітей та інших осіб, які вчинили булінг (цькування), керівник закладу освіти зобов'язаний сприяти проходженню такою дитиною цієї програми.

За відсутності судового рішення про направлення особи, яка вчинила булінг (цькування), комісія може рекомендувати такій особі пройти зазначену програму на добровільній основі, а діти віком до 16 років можуть пройти таку програму за згодою батьків (інших законних представників дитини). Керівник закладу освіти зобов'язаний сприяти проходженню такою особою цієї програми.

12. Комісія може рекомендувати особам, які стали свідками або постраждали від насильства, зокрема булінгу (цькування), проходження Типової програми для дітей та інших осіб, які постраждали від булінгу (цькування) або стали його свідком. Керівник закладу освіти зобов'язаний сприяти проходженню такими особами цієї програми.